

Korte Mededelingen

EEN WITKOPEEND (Oxyura leucocephala) IN AMSTERDAM (**).

Op 26 januari 1965 bevond ik mij met Peter Meyer, een beginnend vogelaar, in het Flevopark te Amsterdam-Oost. De oostzijde van dit park wordt begrensd door een grote plas, het Nieuwe Diep. Aan de oever gekomen, zag ik in de verte een eendje zwemmen dat mij op het eerste gezicht deed denken aan een ♀ Nonnetje. Bij een tweede blik echter, nu door de kijker 7 x 50, zag ik de tekening beter en ook de schuin omhoog gehouden puntige staart. Peter had dit alles ook reeds gezien en zocht intussen bij de afbeeldingen van eenden in de Vogelgids. Voordat ik de naam nog had genoemd, wees hij de Witkopeend aan. Opzettelijk had ik even gewacht met het uitspreken van de naam, om zijn conclusie te vernemen. We konden de vogel heel goed bekijken, want we hadden gunstig licht doordat de zon er af en toe op scheen. Signalement: Donkere kopkap. Een smalle lichte streep langs de oogstreek, met daaronder een iets bredere donkere streep; vervolgens een nog bredere lichte plek daaronder, zich tot aan de bovenhals uitstrekkend. Het gehele zichtbare kleed was overigens licht bruinachtig. Bij verticale staartstand waren de lichte onderstaartdekveren goed zichtbaar. Het was dus een exemplaar in vrouwelijk kleed. De vleugels hadden geen spiegel en waren iets donkerder dan de rest van het lichaam.

Hoewel de vogel aanvankelijk steeds alleen zwom, is bij latere waarnemingen aansluiting bij Kuifeenden en Meerkoeten geconstateerd. Kwamen de andere eenden en koeten te dichtbij, dan reageerde hij met kopknikken en door de staart plat op het water te duwen. Bij agitatie ging de staart in verticale stand en begon hij met de kop te knikken als het „hitsen” van Wilde Eenden. Tijdens het (snel) wegzwemmen werd de staart plat op het water gedrukt en gaf de indruk van een „roer”. De stand waarin de staart het meest werd gedragen, was iets schuin omhoog. Ineens werd de staart soms verticaal en soms zelfs iets over de rug getrokken.

Een belangrijk kenmerk bleek de zee-eendachtig gevormde zwartachtige snavel met een duidelijke knobbel aan de basis. Experts als Kist en Swaab bleken hieraan het ♂ te herkennen.

Wij konden de eend niet dichterbij benaderen dan ca. 25 m. Door anderen is hij echter op kortere afstand waargenomen, o.a. door Rampen op ca. 15 m. Dan werden er fijne dwarsgolfjes op het lichtbruin van het lichaam geconstateerd.

Hoewel de eend naast een Meerkoet een veel minder robuuste indruk maakte, gaf zijn gehele aanzien een vrij plompe, zelfs iets wat wanstaltige indruk. Opvallend diep lag de vogel in het water. In de morgenuren lag de Witkopeend meestal in de slaaphouding, bij voorkeur aan de lijzijde van de rietkraag, maar ook vaak in het riet. Na het „ontwaken” zag ik telkens het kopschudden zoals fuutachtigen dit doen. Opvallend was dat de activiteit van de vogel 's middags veel groter was dan 's morgens.

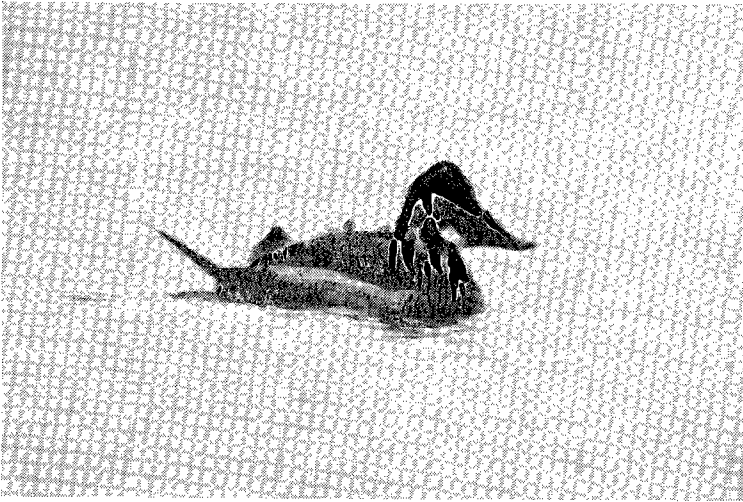

Foto: J. W. H. KOLK

Witkopeend (*Oxyura leucocephala*), Amsterdam-O, 26 jan.—7 maart 1965.

Op 27 januari dook de eend in 30 minuten achtereenvolgens 6, 9, 19, 24 en 30 seconden. Na de laatste duik kwam hij boven met zwarte slierten tussen de snavel. Rottende plantendelen? Ook in 1956 werd dit door A. A. Blok en V. van Laar op de Diemerplas geconstateerd (*Limosa* 30: 120), terwijl Garrels in januari 1965 het ophalen van zwartachtige slierten zag. Swart noteerde op 30 januari duiktijden van 10, 15, 18, 21, 22, 23, 24, 4 x 25, 2 x 26 en 1 x 30 seconden. De eend was toen meer onder dan boven water. Ook de duikactiviteit kwam geheel overeen met de bevindingen van Blok en van Laar in 1956.

De vraag of het een uit gevangenschap ontsnapte vogel was, kunnen we wel terzijde schuiven, daar de soort volgens Swaab slechts door één persoon in Zuid-Spanje wordt gehouden.

De laatste datum van waarneming die mij ter ore kwam, was 7 maart. De Wiskopeend zou dus bijna anderhalve maand lang op het Nieuwe Diep vertoefd hebben en is door vele vogelkenners van naam waargenomen.

C. H. de Kruyf.

SUMMARY:

New record of the White-headed Duck in the Netherlands.

From January 26th till March 7th, 1965 a specimen of the White-headed Duck stayed in a lake in Amsterdam-E. Till now only 3 finds (2 from the former century included) and at least 1 sight-record were known for the Netherlands.
